

Pomoc humanitarna i ochrona ludności w ramach działań Unii Europejskiej

Unia Europejska jest czołowym na świecie darczyńcą pomocy humanitarnej. Pomoc ta, w postaci finansowania, dostaw towarów i usług lub pomocy technicznej, ma na celu wsparcie przygotowań oraz pilnego zarządzania kryzysami, mającymi poważny wpływ na ludność spoza UE.

Działania UE opierają się na fundamentalnych zasadach humanitarnych, takich jak człowieczeństwo, neutralność, bezstronność i niezależność, i obejmują trzy elementy:

- pomoc w nagłych wypadkach,
- pomoc żywnościowa,
- pomoc świadczona uchodźcom i osobom wysiedlonym.

1

Działania te koordynuje Dyrekcja Generalna ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności (ECHO), która współpracuje z partnerami w terenie, zwłaszcza z ONZ oraz organizacjami pozarządowymi.

UE działa na terenach wszystkich głównych konfliktów, w tym w Syrii, Sudanie Południowym, na Ukrainie, na obszarach dotkniętych ebolą w Afryce Zachodniej, w Republice Środkowoafrykańskiej oraz w krajach niestabilnych w wyniku niedawnego konfliktu, takich jak Wybrzeże Kości Słoniowej. Pomoc UE służy ratowaniu życia, zmniejszaniu cierpienia i ochronie bezpieczeństwa i godności ofiar.

¹ <https://www.polskapomoc.gov.pl/Pomoc,humanitarna,170.html>

Od 1992 r. Unia udziela pomocy humanitarnej w ponad 140 krajach. Choć roczny budżet na operacje humanitarne jest ograniczony i wynosi maksymalnie 1 mld euro, pomoc UE dociera do ok. 120 mln osób rocznie.

UE stara się informować o tzw. zapomnianych kryzysach – zazwyczaj są to długotrwałe kryzysy, które umknęły uwadze mediów i społeczności międzynarodowej. Ostatnio udało się jej skierować międzynarodową uwagę na katastrofę humanitarną w Republice Środkowoafrykańskiej.²

Operacje pomocowe finansowane przez UE prowadzone są przez departament Komisji Europejskiej ds. Pomocy Humanitarnej i Ochrony Ludności (ECHO). Pomoc jest przekazywana za pośrednictwem ponad 200 organizacji partnerskich i agencji, które wykonują pracę w terenie. Należą do nich m.in.³:

- organizacje pozarządowe
- organizacje międzynarodowe
- stowarzyszenia Czerwonego Krzyża
- agencje ONZ.

Nasza pomoc w sytuacjach kryzysowych jest udzielana bezstronnie, bez względu na rasę, grupę etniczną, religię, płeć, wiek, narodowość lub przekonania polityczne poszkodowanych.

Sektory otrzymujące najwięcej środków finansowych z pomocy humanitarnej UE⁴

Europejski Ochotniczy Korpus Pomocy Humanitarnej (2014–2020) umożliwi ok. 18 tys. obywateli UE odbycie wolontariatu w ramach projektów finansowanych przez UE na całym świecie. Do końca programu:

- około 4 tys. wolontariuszy ma zostać przeszkolonych i włączonych do odpowiednich organizacji humanitarnych w krajach dotkniętych klęskami żywiołowymi,
- 4 tys. wolontariuszy i pracowników organizacji pozarządowych będzie mogło wziąć udział w szkoleniach i rozwinąć swój potencjał,
- 10 tys. wolontariuszy online będzie wspierać projekty w swoich krajach.

² <https://msw.gov.pl/pl/wspolpraca-miedzynarod/unia-europejska/ochrona-ludnosci-w-ue/7096,Ochrona-ludnosci-w-UE.html>

³ <http://eur->

[lex.europa.eu/summary/chapter/humanitarian_aid.html?locale=pl&root_default=SUM_1_CODED=04](http://eur-lex.europa.eu/summary/chapter/humanitarian_aid.html?locale=pl&root_default=SUM_1_CODED=04)

⁴ <http://uniaeuropa.org/pomoc-humanitarna-z-ue/>

5

Ochrona ludności⁶

Jednym z ważnych zadań Unii Europejskiej jest wspieranie i uzupełnianie działań na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym w zakresie zapobiegania i reagowania na klęski żywiołowe lub katastrofy spowodowane przez człowieka. W szczególności działania UE zmierzają do wspierania współpracy operacyjnej krajowych służb ochrony ludności na terytorium Unii oraz zwiększania spójności działań międzynarodowych.

Podstawowym instrumentem ochrony ludności na poziomie UE jest, powołany Decyzją Rady UE z października 2001 r., Wspólnotowy Mechanizm Ochrony Ludności, który może być aktywowany w sytuacjach zagrożeń (powódzie, trzęsienia ziemi, awarie techniczne itp.). Aktywacja Mechanizmu jest następstwem apelu o pomoc państwa poszkodowanego. Jeżeli zagrożenie dotyczy któregoś z 31 państw uczestniczących w Mechanizmie (28 państw członkowskich UE oraz Islandia, Lichtenstein, Norwegia), państwo poszkodowane może poprosić o pomoc za pośrednictwem całodobowego systemu komunikacji (CECIS).

Głównym celem utworzenia Mechanizmu była potrzeba zacieśnienia współpracy między krajami członkowskimi w czasie operacji niesienia pomocy, będących reakcją na wystąpienie klęsk żywiołowych i katastrof wynikających z działalności ludzkiej. Mechanizm ułatwia mobilizację zespołów interwencyjnych, ekspertów i innych środków oraz usprawnia koordynację działań, tym samym zmniejszając liczbę ofiar śmiertelnych, rannych, strat materialnych, ekonomicznych oraz szkód wyrządzonych środowisku naturalnemu, a także dąży w kierunku solidarności i spójności społecznej. Może on być wykorzystany na terytorium UE lub poza jej granicami.⁷

⁵ <http://www.polskieradio.pl/5/3/Artykul/1425482,Libia-apeluje-o-pomoc-ws-imigrantow-Grozi-nam-katastrofa-humanitarna>

⁶ http://europa.eu/pol/hum/index_pl.htm

⁷ <http://pomorskieregion.eu/unijny-mechanizm-ochrony-ludnoci-p156>

Mechanizm opiera się na unijnej strukturze złożonej z centrum operacyjnego działającego w systemie 24/7, tj. Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego (ERCC), Europejskiej Zdolności Reagowania Kryzysowego (EERC) w formie dobrowolnej puli wcześniej zgłoszonych zdolności państw członkowskich, wyszkolonych ekspertów, Wspólnego Systemu Łączności i Informowania w Sytuacjach Kryzysowych (CECIS) zarządzanego przez Komisję oraz punktów kontaktowych w państwach członkowskich.

Komisja Europejska odgrywa kluczową rolę w koordynowaniu działań w sytuacjach kryzysowych w Europie i na świecie poprzez unijny mechanizm ochrony ludności. Obecne i potencjalne sytuacje kryzysowe stale monitoruje Centrum Koordynacji Reagowania Kryzysowego.

Koordynuje kontakty między krajem dotkniętym katastrofą, ekspertami w terenie oraz krajami uczestniczącymi w unijnym mechanizmie ochrony ludności. Obecnie uczestniczy w nim 28 krajów UE, Islandia, Czarnogóra i Norwegia. Była jugosłowiańska republika Macedonii aktualnie jest w trakcie odnawiania swojego członkostwa. Turcja i Serbia niedawno podpisały umowy w ramach przygotowań do przystąpienia do tego mechanizmu.

Oferty pomocy dopasowuje się do potrzeb.⁸

W latach 2010–2014 Unia udzieliła pomocy w ponad 80 sytuacjach kryzysowych na całym świecie:

- potrójna katastrofa w Japonii
- wojna domowa w Syrii
- pożary lasów na południu Europy i na Bałkanach
- powódzie w Europie Środkowej i na Bałkanach (Serbia, Bośnia i Hercegowina)
- epidemia eboli w Afryce Zachodniej

W styczniu 2014 r. weszły w życie nowe przepisy dotyczące ochrony ludności, które mają na celu stworzenie ram dla ściślejszej współpracy w zakresie:

- zapobiegania zagrożeniom
- skumulowanej oceny ryzyka
- gotowości i planowania, w tym regularniejszych wspólnych szkoleń i ćwiczeń europejskich służb obrony cywilnej.

Stanowią one także podstawę do dobrowolnej współpracy ekspertów i łączenia zasobów wiedzy specjalistycznej z różnych krajów UE.

⁸ http://www.ock.gov.pl/obrona_cywilna_kraju/ochrona_ludnosci_w_unii_europejskiej

BIULETYN 8/2015

**Punkt Informacji Europejskiej
EUROPE DIRECT - POZNAŃ**

Aby śledzić prace UE w dziedzinie pomocy humanitarnej i ochrony ludności, można subskrybować powiadomienia e-mailowe na stronie internetowej ECHO.

Przygotował:

Punkt Informacji Europejskiej

Europe Direct – Poznań

przy Wielkopolskiej Izbie Rzemieślniczej w Poznaniu

al. Niepodległości 2, 61-874 Poznań

tel. 61 8521670

e-mail: europedirect-poznan@irpoznan.com.pl, www.europe-direct.poznan.pl

Projekt współfinansowany ze środków Komisji Europejskiej

